

KURJER WIECZORNY

Nr. 139.

ŁÓDŹ

Rok II.

PRENUMERATA: w Łodzi z odstawieniem
syła pocztową wynosi
650 mk. miesięcznie
OGŁOSZENIA: za wiersz nieparełowy
mk. 100.—, nekrologi mk. 100.—, zwyczajne
(po teście) mk. 80.—, zniżkowe
Zamieszczone o 50 i zagran. o 100 proc. drożej.

Cena numeru pojedyncz. 25 mk.

Czwartek 22 czerwca 1922 r.

Adres Redakcji i Administracji
Piotrkowska 106. — Telefon 199.

Dokąd pójść??

Kino „Luna“
Dziś 425—5
„Indyjski grobowiec“
W roli głównej **Mia May.**

Warszawa.

(Telefonem od naszego koresp.)
Podwyższenie cen obiadów.
Na skutek starań związku restauratorów, urząd walki z lichwą, za zgodą komisarzy rządu, zezwolił z dniem wczorajszym na podwyższenie cen obiadów restauracyjnych ze 180 na 250 mk. za obiad.

Podwyżka w hotelach.
Magistrat postanowił zatwierdzić podwyżkę zasadniczych cen na pokoje w hotelach warszawskich I, II, III i IV kategorii z wyjątkiem hoteli luksusowych, jak „Bristol“, „Europejski“ i „Polonia“, o 100 proc. z zastrzeżeniem, że urzędnicy państwowi i komunalni będą płacić tylko 70 proc. cen zasadniczych. Dopłaty za światło, pranie bielizny i za korzystanie z telefonów pozostają niezmienione.

Sprawy szkolne.
Rozwijając dalej projekt rozszerzenia sieci szkolnej w Warszawie, magistrat postanowił przedstawić jaknajprędzej radzie miejskiej projekt pożyczki w wysokości 2 miliardów mk. na inwestycje szkolne 1922. Wydziałowi szkolnemu polecono przygotowanie 10 tys. ławek szkolnych i 300 tablic.

Kolonje letnie dla dzieci kolejarzy.

Przy dyr. warsz. kol. powstał komitet organizacyjny kolonji letnich dla dzieci i schronisko — hotel dla pracowników, potrzebujących kuracji w Ciechocinku. Komitet otrzymał od dyrekcji na ten cel 2 domy w Aleksandrowie — pod Ciechocinkiem. Obie instytucje już są czynne. Zapis dzieci prowadzi lekarz kolejowy.

Dzieci są żywione 5 razy dziennie, mają ogród, zagonki, opiekę pedagogiczną, lekarską i o ile potrzebują — kąpiele w Ciechocinku. Kto wie, jak zbawienny wpływ wywiera na zdrowie dziecka kilkutygodniowy pobyt na wsi, winien skorzystać z tych instytucji.

Zmiany osobiste w teatrach.

Według obiegających pogłosek dyr. Lorentowicz zwrócił się do p. Gierasińskiego, celem pozyskania go dla „Rozmaitości“, dokąd pan Gierasiński ma przejść z nowym sezonem.

Do teatru Polskiego zaangażowana została p. Zofia Czaplińska z teatrów miejskich, artystka o świetnych tradycjach krakowskich. Również p. Marjan Maszyński przechodzi do teatru dyr. Szymanowa.

Przeciwko wykupywaniu Niemiec.

BERLIN, 21 czerwca (A. P.) — Ludowa partia niemiecka stawiała w sejmie pruskim interpelację treści następującej: W Berlinie, oraz innych wielkich miastach niemieckich zakupili obcokrajowcy znaczną część znajdujących się w rękach niemieckich nieruchomości. Niebezpieczeństwo to grozi i nadal. Czy ministerstwo spraw wewnętrznych zechce wpłynąć na rząd, ażeby wydał ustawę, któraby uniemożliwiła obcokrajowcom dalsze nabywanie nieruchomości niemieckich.

Na martwym punkcie.

W sejmie pustki. — Jedyna nadzieja w Bogu.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.)

W dniu dzisiejszym w sytuacji przesileniowej, na skutek wczorajszych uchwał komisji głównej, następuje zupełny zastój.

W sejmie pustki.
Wśród kilku posłów, którzy przechadzają się po kuluarach zjawiał się jeden z przywódców klubu N. Z. L. ksiądz Starkiewicz.
Dziennikarze zwrócili się do niego z zapytaniem, jakie stawia horoskopy co do rozstrzygnięcia kryzysu gabinetowego. Ksiądz Starkiewicz odpowiedział:
„Pan Bóg dał nam Polskę, to przecie da nam i rząd“.

Polityka sprzymierzonych względem Niemiec.

Rezultaty wizyty londyńskiej. Stanowisko Anglii. O przyjęcie Niemiec do ligi narodów.

PARYŻ, 22 czerwca (Pat) — Przewodniczący komisji spraw zagranicznych senatu informował swoich kolegów komisji o przebiegu rozmowy, jaką odbył z Poincarem.
Premier podniósł gorące przyjęcie, jakie mu zgotowano w Londynie, wyrażając przekonanie, że opinia angielska wzbogacona doświadczeniami genueńskimi lepiej dziś pojmuje i ocenia stanowisko francuskie wobec sowiektów. Obaj mężowie stanu, informował Doumergue, rozmawiali w Londynie o aktualnych kwestiach politycznych.
Co się tyczy sprawy odszkodowań, rząd angielski zdecydowany jest nie brać pod uwagę planu redukcji długu wojennego i wypowiedział się za koniecznością zmuszenia Niemców do wykonania decyzji komisji kontrolnej.

W razie ujawnienia złej woli Niemiec, sprzymierzeni porozumieją się co do sposobu sklonienia rządu Rzeszy do poddania się ich decyzjom.

PARYŻ, 22 czerwca. (AW). Londyński korespondent „Intransigent“ donosi, iż stanowisko angielskich kół miarodajnych w sprawie reparacji przechyliło się raczej w kierunku zastosowania sankcji ekonomicznych wobec Niemców w razie niewykonania przez nich zobowiązań. Sankcjom militarnym Anglija sprzeciwiłaby się.

LONDYN, 22 czerwca. (AW). „Daily News“ wzywa rząd angielski, aby wystąpił energicznie za przyjęciem Niemiec do ligi narodów.

Lord Cecil postawi w poniedziałek wniosek w tej sprawie w izbie gmin.

Konferencja w Hadze.

HAGA, 22 czerwca (Pat). Na wczorajszym posiedzeniu konferencji ustalono, że Rosjanie utworzyli kontrkomisję, analogicznie do komisji, utworzonych przez mocarstwa, i że obustronni przewodniczący komisji będą w stałym kontakcie ze sobą.

PARYŻ, 22 czerwca (Pat) Hav. Rząd francuski zawiadomił przewodniczącego konferencji haskiej, iż na stanowisko delegatów rzeczoznawców wyznaczeni zostali: Alphand i de Pradelle, którym przydzielono technicznych doradców.

Z narad komitetu gwarancyjnego.

BERLIN, 22 czerwca (Pat) — Jak donosi „Berliner Tageblatt“, w czasie narad z komitetem gwarancyjnym zostały utworzone 4 komisje, mianowicie: 1) komisja przychodu i rozchodu, 2) komisja dla spraw ucieczki kapitału, 3) komisja dla sprawy umorzenia długów i 4) komisja statystyczna.

Miljardy koron.

WIEDEN, 22 czerwca (Pat) Wykaz banku austro-węgierskiego z dnia 16 czerwca r. b. wykazuje wzrost obiegu banknotów o 31,8 miliardów koron. Ogółem jest obecnie w obiegu banknotów na sumę 429,46 miliardów koron.

Ameryka zwraca zasekwestrowane majątki.

BERLIN, 22 czerwca (AW). — Rząd Stanów Zjednoczonych przygotowuje ustawę, na mocy której obywatelom państw centralnych zwrócone byłyby majątki, zasekwestrowane w czasie wojny. Na razie zwrot obejmowałby tylko majątki wartości do 10.000 dolarów. Ogólna wartość zasekwestrowanych majątków wynosi około 30 milionów dolarów. Większe majątki mają być zwrócone tylko częściowo.

Bułgaria nie prześladowa rosyj.

SOFJA, 20 czerwca. (Pat). — BAT. upoważniona jest do kategorycznego zaprzeczenia pogłoskom rozpowszechnianym przez niektóre pisma o rzekomym prześladowaniu rosyj w Bułgarii. Zarządzenia skierowane przeciwko kilku oficerom armji Wrangla były podyktowane dążeniem do zapewnienia spokoju wewnętrznego krajowi i do utrzymania dobrych stosunków z zagranicą. W niczem jednak zarządzenia te nie zmieniają chęci rządu bułgarskiego ulżenia wszystkim tym, którzy proszą o gościnność, pod warunkiem, że podporządkują się obowiązującym w państwie prawom i przepisom.

Strejk generalny w Rzymie.

RZYM, 19 czerwca. (Pat). Kongres krajowy robotników metalurgicznych uchwalił proklamować strejk generalny jako protest przeciwko usłownikowi obniżenia płacy.

Blok ludowo-socjalistyczny we Włoszech.

RZYM, 20 czerwca (Pat). — W związku z nowym stanowiskiem grupy socjalistów, zajętem w izbie, toczą się poufne narady między socjalistami a ludowcami.
Prasa przewiduje możliwość utworzenia bloku tych dwóch partii wraz z demokratami. Wczoraj prezydent Facta odbył poufną konferencję z przywódcami ludowców.

Bułgarsko-rumuńska wymiana not.

BUKARESZT, 21 czerwca (Pat) Dziś została złożona w ministerstwie spraw zagr. odpowiedź bułgarska na notę rumuńską, dotyczącą wkroczenia band bułgarskich na terytorjum Rumunii. Treść noty nie została dotychczas jeszcze opublikowana.

Zagraniczni obrońcy eserów wyjechali.

BERLIN, 21 czerwca. (Pat). — „Freiheit“ donosi z Moskwy, że obrońcy eserów wystosowali do trybunału list, w którym wskazują na przestrzeganie w toku procesu konwencji zawartej w sprawie obrony w Berlinie. Wobec tego, że oskarżeni pozostawili obrońcom swobodę działania Liebknecht, Rosefeldt i Vandervelde wyjechali z powrotem do swych krajów.

Podróż Joffego.

HAGA, 22 czerwca (Pat) — Jak donosi „Nieuwe Rott. Cour“, Joffe przebywa od piątku w Holandji.

O pożyczkę włoską dla Austrii.

RZYM, 22 czerwca (A. W.) — Na komisji do spraw zagranicznych minister Schanzer złożył wniosek o udzieleniu Austrii pożyczki w sumie 70 milj. lirów. Komisja uchwaliła upoważnić rząd do udzielenia tej pożyczki.

Przeciwko Wranglowi.

BELGRAD, 22 czerwca (Tel. „Kurjera Wieczorn.“) — Do Skupszczyzny jagosławiańskiej wpłynął wniosek grupy posłów, domagający się, aby 1) rząd zobowiązał gen. Wrangla do zaprzestania używania tytułu wodza naczelnego i wydawania rozkazów wojskowych; 2) aby zlikwidowano wszystkie instytucje policyjne, sądowe i administracyjne gen. Wrangla; 3) aby rozwiązano oddziały rosyjskie, które znajdują się na służbie w serbskiej straży pogranicznej.

Umowa waszyngtońska w izbie lordów.

LEAFIELD, 21 czerwca. (Pat.). Radio. — W izbie lordów odbyło się drugie czytanie tekstu umowy waszyngtońskiej. Z pięciu punktów zasadniczych ratyfikowano dwa. Nad pozostałymi wywiązała się żywa dyskusja. Lord Lee wygłosił przemówienie, w którym uzasadniał stanowisko Anglii na konferencji waszyngtońskiej i dowodził, że Anglija poniosła jedną z największych ofiar, jakiej niema równiej w historii, rezygnując dobrowolnie ze swej przewagi na rzecz pokoju na morzu i nie może się cofnąć od żadnych klauzul ograniczających zbrojenia morskie. Rząd angielski redukuje używanie łodzi podwodnych i używanie gazów trujących i godzi się na zasadę równorzędności ze St. Zjedn. w powstrzymaniu się od zbrojenia.

Z parlamentu włoskiego.

RZYM, 22 czerwca. (Russpress) Frakcja faszystów wystąpiła do izby posłów z wnioskiem anulowania przez Włochy traktatu w Sevres.

Bolszewicy i Szwecja.

MOSKWA, 22 czerwca (Russpr.) W rozmowie ze współpracownikiem „dziennika „Social-Demokraten“ wychodzącego w Sztokholmie, przedstawiciel bolszewików, Kierzenecw, oświadczył co następuje. „Ze względu, iż Szwecja nie chciała ratyfikować traktatu rosyjsko-szwedzkiego, pogorszyły się znacznie stosunki między Szwecją i Rosją, a co za tem idzie ilość naszych obywateli w Szwecji została również znacznie zredukowana“.

Konferencja socjalistów włoskich.

RZYM, 21 czerwca (Pat) — Nowy zarząd partji socjalistycznej zwołał konferencję partyjną na d. 6 sierpnia. Na konferencji tej omawiana będzie wewnętrzna sytuacja partji i zdecydowany będzie udział partji w rządzie.

O moratorium dla francuskich długów.

BERLIN, 21 czerwca. (Polp.) — Z Paryża do Waszyngtonu wyjechała komisja na czele z Farmantie celem pertraktacji z rządem amerykańskim o uregulowaniu francuskiego długu. Komisja domagać się będzie nie zupełnego anulowania, lecz oficjalnego przyznania, że Francja w ciągu szeregu lat nie jest w stanie spłacać procentów.

Konferencja w Hadze.

Rozpoczynająca się obecnie konferencja w Hadze nie może się pod żadnym względem równać ze swą poprzedniczką w Genui. Tam zebrali się naczelnicy rządów oraz ministrowie spraw zagranicznych w otoczeniu całego sztabu pomocników i ekspertów, w Hadze zaś zgromadzili się sami tylko rzeczoznawcy, którzy nie mają prawa nic postanawiać, lecz jedynie rozstrzygać ośnośne projekty i przedkładać do decyzji swych rządów.

Nadto konferencja w Hadze ma się zajmować tylko problematą rosyjską, właściwie zaś zbadać jego trzy strony: kredyt, długi i sprawę własności prywatnej.

Konferencja w Genui zaczynała się w atmosferze nadzwyczajnego zainteresowania, spychającego na dalszy plan wszystkie inne sprawy nie podobnego nie zachodzi obecnie. Z konferencją genueńską łączyły się bądź to bądź wielkie jakkolwiek nieokreślone nadzieje. Obecnie nadzieje są albo bardzo małe albo poprostu żadne.

Niemal w przeddzień zjazdu w Hadze, pomiędzy urzędami do spraw zagranicznych w Londynie i w Paryżu zaszła wymiana zdań mająca znamioną wyraźnej polemiki.

Memorandum francuskie żądało, aby delegaci nie byli pełnomocnikami, lecz ekspertami, aby delegacja rosyjska zrzekła się memorandum z dnia 11 maja, aby uznała zasadę własności prywatnej tak jak tego chciały w Genui Francja i Belgia i wreszcie, aby przedstawiciele europejscy ułożyli się uprzednio między sobą bez wystąpień sowieckich i dopiero po ustaleniu ich w swym gronie przedłożyli je tym ostatnim do przyjęcia lub odnaczenia.

Na powyższe propozycje rząd angielski odpowiedział w stanowczym a nawet ostrym tonie. Odrzucił żądania francuskie, a co do charakteru delegatów, jako ekspertów, zaznaczył sarkastycznie, że to już postanowiono w Genui i że z memorandum rządu francuskiego możnaby wnosić, że nie jest on poinformowany o czem była mowa w Genui.

Włochy na memorandum francuskie odpowiedziały w sposób więcej uprzejmy, lecz co do rzeczy podzieliłyby punkt widzenia angielski. Było to zresztą do przewidzenia wobec ich zgodnego stanowiska w Genui i najnowsze ich porozumienie, o którym napomknął minister Szanzer, w swym exposé parlamentarnym.

Rząd francuski obstaje przy swych wymaganiach i powołuje się na fakt, że delegaci jego w Genui od dnia 11 maja t. j. daty memorandum sowieckiego nie brali udziału we wspólnych z bolszewikami posiedzeniach i nie są związani postanowieniami, jakie tam zapadały. Obecnie niewiadomo, czy delegat francuski będzie brał udział w konferencji, czy też ma być postronnym obserwatorem na sposób amerykański.

Vigil.

Zamach anarchistyczny na biskupa.

MONTEVIDEO, 19 czerwca (Pat). Havas, Herrera, dyrektor dziennika anarchistycznego „Battalia” strzelił 5-krotnie z rewolweru do arcybiskupa w chwili, gdy ten ostatni przemawiał z ambon w katedrze. Arcybiskup został lekko ranny. Tłum niszczył zlinezowaną sprawę zamachu. W pobliżu katedry aresztowano wielu anarchistów.

Z Rosji.

Ceny w Moskwie.

W dniu 13 czerwca notowano na rynkach moskiewskich następujące ceny: pud maki żytniej 7 milj. 800 tysięcy, pszennej — 16,200,000 rb., pud żyta — 6,500,000 rb., pszenicy 10 milj., funt chleba żytniego — 176,000 rb., pszennej — 400 tys. rb., funt wołowy — 675 tys. rb., funt cukru — 1,200,000 rb., masła śmietankowego 1,800,000 rb., grochu — 200 tys. rb., mąki 300 tys. rb., kaszy jęczmiennej — 350 tys., kartofli 45 tys., arszyn kretonu 630 tys. rb. arszyn sukna 10,000,000 rb.

Ceny w Piotrogradzie.

W pierwszych dniach czerwca płacono na rynkach w Piotrogradzie następujące ceny za artykuły pierwszej potrzeby: funt chleba żytniego 150 tys. rb., maki żytniej pud — 7,500,000 rb., pud maki pszennej — 17,200,000 rb., pud żyta — 7 milj., pszenicy — 8 milj. 500 tys. rb., funt wołowy — 950 tys. rb. cukru — 1 milj. 750 tys. rb., masła śmietankowego — 1 milj. 700 tys. rb., pud mąki — 15 milj., pud kartofli — 2 milj. 300 tys. rb., arszyn kretonu — 550 tys. rb.

Duńczycy w Symbirsku.

Przybyła do Symbirsku duńska misja Czerwonego Krzyża dla walki z cholera.

Lenin wyjeżdża zagranicę.

Jak komunikuje „Głos Rosji” bolszewicy zwrócili się do rządów państw zagranicznych z prośbą wydania Leninowi wizy w celu umożliwienia mu kuracji w jednym z uzdrowisk europejskich.

Sytuacja robotników.

Zarząd trustu „Jugostal” i centr. komitet związku robotników zawarli porozumienie taryfowe wchodzące do kolektywnej umowy, zawartej pomiędzy zarządem „Jugostali” i oddziałem donieckim związku metalurgistów.

Za pewną określoną ilość produkcji „Jugostal” gwarantuje robotnikom wszystkich kategorii 8 rb. miesięcznie, licząc według przedwojennej ceny towarów. W zakładach sormowskich zarząd do 1 maja winien był robotnikom 300 miljardów rubli. Robotnicy nie otrzymali pensji i za pierwszą połowę maja, tak, że w zakładach wybuchł strejk. Po długotrwałych pertraktacjach z zarządem trustu, robotnicy przystąpili do pracy, lecz około 20 maja znów ją porzucili. Wiadomo, że do 10 czerwca strejk nie był jeszcze zakończony.

Wyniki nowej polityki ekonomicznej.

„Trud” pisze: „Zarząd kopalni węgla przerwał dostawę węgla do wodociągów rostowsko-nachoczezańskich, ponieważ zarząd wodociągów nie spłacił poprzedniej należności. Sytuacja jest katastrofalna.

Powrót obywateli do majątków.

„Raboczaja Moskwa” pisze w korespondencji z Podolska, że w gubernji moskiewskiej powracają właściciele ziemscy do swych dawnych majątków. Oficjalnie bolszewicy nazywają te majątki „gospodarstwami ludu pracującego”.

Bolszewicy w Hadze.

Przedstawicielstwo bolszewików w Hadze składać się będzie z następujących osób: prezes delegacji — Finkelsztajn-Litwinow, członkowie: Rakowski, Krestinski, Krasin i Sokolnikow, eksperci: Smirnow, Łaskiewicz, Stefn, Musatow, Piotrowskij, Krylenko, Bronskaja, Mark, Lewickaja, Rotfeld i Pascal.

Choroby.

W Krasnowodzku zarejestrowano masowe wypadki skorbutu. Ze względu na niezwykle rozwój chorób wenerycznych na Ukrainie, komisariat zdrowia wyasygnował znaczne sumy na zakup lekarstw zagranicą.

Falszywe banknoty.

PKKP. zawiadamia, że pojawiły się następujące falszywe banknoty:

Falszywy banknot 500 set markowy typ I:

Rysunek został wykonany bardzo nieudatnie. Druk i numeracja większe, niekształtne. Wizerunek królowej Jadwigi zamazany. Tło głównego napisu odmiennie, niedokładne, linie przerywane. Ornamentacje ze stylizowanych kwiatów, łodygi liści oraz festonów występują niewyraźnie. Falszyfiat wykonany w kolorze jasno-zielonym z odcieniem w szczegółach jasno-brązowym, banknoty zaś autentyczne są koloru ciemno-zielonego z odcieniem w szczegółach ciemno-brązowym.

Falszywy banknot 500-set markowy typ II:

Wykonany na papierze zbliżonym do papieru, używanego przy druku banknotów autentycznych, ze znakami wodnymi. Tło głównego napisu składa się z linii jasno-brązowych, na banknotach zaś autentycznych siatka tła utworzona jest z równoległych prostych linii ciemno-brązowych i falistych linii czarnych. Ornamentacja ze stylizowanych łodyg, kwiatów, liści oraz festonów występuje niewyraźnie, kolory brudne. Numeracja odmienna.

Falszywy banknot 1000 mk. typ I:

Charakterystyczną cechą, rzucającą się w oczy są: nieregularne, grube, linie, faliste; na banknotach autentycznych linie te są cienkie i tworzą misternie wykonane tło siatkowe. Podobizna Kościuszki zamazana (kolory farb brudne). Litera napisów, po obu stronach banknotu grubsze, mają kontury niewyraźne; numeracja odmienna. Znak wodny nieudolny, prześwieca żółtawo.

Falszywy banknot 1000 mk. typ II:

Całość obrazu obu stron nieudatnie wykonana, druk tekstu nierówny. Tło głównego napisu na falszyfiacie jest koloru lilowego, nie odznacza się należycie, na banknotach zaś autentycznych siatka tła utworzona jest z równoległych prostych linii brązowych i falistych linii czarnych. Festony ze stylizowanych kwiatów, łodygi i liści, wskutek niewłaściwych odcieni farb, nie uwydatniają się tak precyzyjnie, jak na banknotach autentycznych. Numeracja niekształtna. Znak wodny nieudatny; nie prześwieca na białych brzegach banknotu.

Falszywy banknot 5000 markowy:

Obie strony falszyfiatu kolorem farb i ogólnym wykonaniem różnią się od banknotu prawdziwego. Falszyfiat wykonany nieudolnie, wszelkie braki, szczególnie litera napisów i cyfry numeracji przejawiają nieudolne ręcznie. Portrety Kościuszki i królowej Jadwigi, wskutek braku prawidłowych cieniowań, nieudatne, a ornamentacja ze stylizowanych łodyg, kwiatów, liści oraz festonów rozmazana, nie występuje wyraźnie. Kolory farb brudne, brak delikatnego przejścia z koloru granatowego w odcień brązowy. Brak delikatnych linii falistych tak na obydwóch stronach.

Zjazd komunistów w Bułgarii.

WIEDEN: (Polp). W Sofii odbywa się IV zjazd komunistów Bułgarskich. Nieoficjalnie w zjeździe przynajmniej udział delegacji moskiewskiej.

Ciało sportowca.

(Wywiad z nauczycielem wychowania fizycznego).

Zostać zwycięzcą w sporcie, będącym ćwiczeniem ciała do zawodów, jest celem licznych zastępów ambitnych młodzieńców. Ale rodzajów sportu jest wiele. A dla większości jest dotychczas zupełną zagadką, w którym z nich ma człowiek szanse odniesienia sukcesu, biorąc pod uwagę fizyczne i duchowe właściwości danego osobnika.

Zdolność określania właściwości sportowych zdobywa wychowawca fizyczny z długoletniego doświadczenia, a że wybór gałęzi sportu w zależności od fizycznej budowy i temperamentu zawodnika ma pierwszorzędne znaczenie, tego najlepszym dowodem jest fakt, że wielkie sukcesy amerykańskich sportowców na igrzyskach olimpijskich są właściwie rezultatem takiego starannego doboru przez trenerów. Aby wyświetlić to pierwszorzędne zagadnienie zwróciłem się do jednego ze specjalistów w dziedzinie wychowania fizycznego, który rozwinął przedemną podstawy określania właściwości sportowych, zdobyte własnie drogą długoletniego doświadczenia, a dające się zastosować w praktyce z łatwością, bez skomplikowanego aparatu naukowego.

— Jakże są zasadnicze warunki, wymagane od sportowca? — zapytałem na wstępie.

— **Sila, szybkość, wytrzymałość i zręczność,**

oto cztery zasadnicze cechy, odgrywające rolę w sporcie.

— Która z tych cech jest najważniejszą, a raczej z którą wychowawca i trener najwięcej ma pracy?

— Zręczność, t. zn. zdolność zastosowania najbardziej celowych ruchów dla osiągnięcia zamierzonego celu, najmniej trudności sprawia uczniowi, a więc nauczycielowi. Mózg człowieka kulturalnego jest tak zdolnym do przystosowania się organem, że nawet

najtrudniejsze ruchy przyswajają sobie stopniowo drogą ćwiczeń.

Natomiast siła, szybkość i wytrzymałość są daleko silniej związane z budową organizmu.

— W jaki sposób bada się siłę?

— Dla określenia siły służy

dynamometr sportowy, t. j. waga sprężynowa,

za którą jednym chwytym trzeba z całej siły ciągnąć, przyczem dźwigany ciężar w kilogramach odczytuje się na specjalnej skali.

Dorośli ludzie podnoszą w ten sposób 120—250 kilo i więcej,

podczas gdy siła kobiet waha się w granicach 60—130 kilo.

— Czy siła człowieka, zbadana dynamometrem, jest dostateczną podstawą do określenia kwalifikacji sportowych?

— W niektórych dziedzinach bezwzględnie.

I wielkiej siły absolutnej wymaga np. podnoszenie ciężarów, rzut kulą, rzut dyskiem, wyścigi wioślarskie; ludzie, którzy w tych gałęziach chcą osiągnąć jakieś rezultaty, muszą uciągnąć na dynamometrze sportowym przynajmniej 140 kilo.

— A w innych dziedzinach?

— Jeżeli przy ćwiczeniu sportowym poruszany jest nie ciężki przedmiot, lecz własne ciało, to „absolutna siła” może być znacznie mniejsza; natomiast

ważnym jest wówczas stosunek siły do wagi ciała, czyli t. zw. „siła względna”.

Niewycwiczeni ludzie podnoszą na dynamometrze sportowym 1,5—1,8 razy tyle, co sami ważą, wytrenowani sportsmeni przynajmniej dwa razy, a niektórzy doprowadzają nawet do trzykrotnej wagi swego ciała. Ten stosunek, wyrażający się bardzo prostą liczbą, jest bardzo subtelny wskaźnikiem chwilowego stanu siły i może być z powodzeniem stosowany przy badaniu wioślarzy, zapasni-

ków w walce francuskiej i bokserów.

— A czy budowa fizyczna nie ma żadnego znaczenia?

— Ależ naturalnie! Wśród ludzi silnych np.

do podnoszenia ciężarów nadają się lepiej ludzie niżscy z krótkimi ramionami,

gdyż droga, jaką przebywa podnoszony ciężar jest krótsza;

wysocy ludzie z długimi ramionami są za to w korzystniejszych warunkach przy rzucaniu oszczepem i kulą,

gdyż przedmiot, rzucany z większej wysokości, ma większą paraboliczną lotu. Dźwigający i rzucający którzy poruszają ciężar obcy, mogą mieć niekorzystny stosunek siły do własnej wagi, natomiast

wioślarze winni mieć „siłę względną”,

a to dlatego, aby zmniejszyć jak najbardziej opór wody.

Dobrej „siły względnej” wymaga bieg i skok,

podczas gdy wielka siła bezwzględna nie jest tu konieczna w tych dziedzinach znajdujemy przeważnie wysmukłe, szczupłe postacie.

— Czy nie mógłby pan nieco obszerniej rozwinąć swych uwag co do biegaczy? Ten rodzaj sportu interesuje nas obecnie bardzo, zwłaszcza kilkakrotne zawody publiczne na ulicach miasta.

— **Korzystną dla biegacza jest wąska pierś,**

stawiająca niewielki opór przy przerynaniu powietrza; ale pierś ta widziana

z profilu, powinna być jak najgłębsza.

Szybkobiegacze na przeszerzeni od 100 do 400 metrów, którzy muszą oddychać z wielkim wysiłkiem, mają długi tułów z sięgającymi bardzo nisko płuca; natomiast przy dalszych dystansach, gdy oddech może być spokojniejszy, krótki tułów nie jest wadą. Wspólne obydwu rodzajom biega czy są

długie uda, od których zależy długość kroku.

— Wydaje mi się, że ta zaleta jest również ważna u skoczków.

— Tak. Lecz oprócz tego winni oni mieć również długie gołenie

aby środek ciężkości ciała leżał wysoko,

a więc, by nie wymagał zbyt wielkiego podnoszenia przy skoku.

— A jaka budowa ciała jest najkorzystniejsza przy pływaniu?

— **Szeroka pierś przede wszystkim,**

gdyż ona nadaje ciału kształt kropki, najmniej oporu stawiającego przeszkodom.

Wielkie rozpięcie ramion predestynuje również do pływania.

— Czy sport wpływa na kształtowanie się organów wewnętrznych?

— Naturalnie! Długoletnie badania np. serca sportowców za pomocą promieni Rentgena wykazują **zasadnicze różnice kształtu serca u szybkobiegaczy i biegaczy na wytrzymałość.**

Podczas gdy szybkobiegacze mają przeważnie serca wąskie i wysmukłe, a serca dobrych biegaczy na wytrzymałość są o wiele szersze. Wobec tego za pomocą promieni Rentgena da się również sprawdzić, czy dane serce nadaje się lepiej do krótkiej, a gwałtownej działalności, czy też do powolnej, lecz trwałej.

— A czy można bez aparatu Rentgena zbadać tę właściwość budowy?

— Można za pomocą dynamometru. Poddawany badaniom **ściska wspomniany przyrząd z całej siły co ćwierć minuty.**

Jeżeli rezultaty chwytów są przez dłuższy czas mniej więcej jednakowe, świadczy to o dobrej wytrzymałości; szybki spadek prze-